

Näringsutskottets yttrande

1984/85: 8 y

om forsknings- och industripolitiskt samarbete mellan Sverige och EG

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över motion 1984/85: 2405 av Carl Bildt m. fl. (m) om Sveriges förbindelser med de europeiska gemenskaperna (EG), såvitt avser de delar av yrkande 2 som faller inom näringsutskottets beredningsområde samt yrkande 3.

Motionen

Yrkanden

- 1 motionen hemställs, såvitt här är i fråga, att riksdagen
2. som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om önskvärldheten av ett ramavtal om forskningspolitik mellan Sverige och EG,
3. som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om önskvärldheten av ett ramavtal om industripolitik mellan Sverige och EG.

Motivering

Sverige kommer, sägs det i motionen, att få det svårt att behålla sin ställning som exportinriktad högteknologisk industrination om inte svensk industri ges full möjlighet att tillvarata de fördelar som en inte bara nordisk utan också västeuropeisk "hemmamarknad" utgör. Svensk industri måste också delta i olika former av transnationellt samarbete på forsknings-, utvecklings- och tillverkningsområdena. I motionen hänvisas till att man inom EG under senare år har gjort kraftfulla ansträngningar i syfte att stimulera framväxten av en högteknologisk europeisk industri som på sikt skall kunna hävda sig i konkurrensen med främst amerikansk och japansk industri. Det är, anför motionärerna, av utomordentligt stor betydelse att Sverige på ett så allsidigt och komplett sätt som möjligt kan delta i EG:s satsningar på de forsknings- och industripolitiska områdena. Det forskningspolitiska samarbete med EG som nu förekommer – i motionen nämns samarbetet inom ramen för dels COST (European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research), dels det gemensamma europeiska fusionsforskningsprogrammet – borde utvidgas. Som exempel

på tänkbara samarbetsområden nämns hälso- och sjukvård, informations-teknologi, avfallshantering, icke-nukleär energi, framtidsstudier, teknologisk grundforskning samt bioteknologi.

Ett ramavtal om forskning mellan Sverige och EG borde kunna ge Sverige möjlighet att automatiskt komma med i de olika samarbetsprojekt som initieras inom EG, menar motionärerna. I nuläget krävs för varje enskilda samarbetsprojekt överläggningar och separata avtal på ett sätt som i längden knappast kommer att vara möjligt om samarbetet skall utökas.

Ett motsvarande ramavtal på det industripolitiska området kan visa sig mera komplicerat att nå fram till. Ett sådant framstår emellertid inte minst på sikt som ett utomordentligt viktigt svenskt önskemål. Det borde syfta till att möjliggöra ett så fullständigt deltagande som möjligt för Sverige och svensk industri i EG:s olika industripolitiska program. Som viktigt exempel på industripolitisk satsning inom EG nämns ESPRIT (European Strategic Programme for Research in Information Technology). På sikt är det nödvändigt för svensk högteknologisk industri att kunna delta i detta program liksom i de motsvarande satsningar som med stor sannolikhet kommer att göras på andra områden, bl. a. inom bioteknologin, säger motionärerna. I dag kan svenska industrier göra detta endast om det sker genom ett företag etablerat i ett EG-land och om verksamheten också äger rum vid detta företag.

Uppgifter i anslutning till motionen

EG:s ramprogram för forskning och utveckling

EG:s Råd antog i december 1984 principer, mål och kriterier för ett ramprogram för EG:s FoU-verksamhet under perioden 1985–1988/89. Beslutet hade föregåtts av förhandlingar vid ett flertal sammanträden allt sedan sommaren 1983. Redan i februari 1984 fattade Rådet beslut om det i motionen nämnda ESPRIT, som särskilt har prioriterats inom ramen för FoU-programmet. ESPRIT syftar till att EG-länderna på tio år skall inhämta Japans och USA:s försprång på det strategiska informationsteknologiområdet. Budgeten för den första fasen av detta program uppgår till 1,5 miljarder ECU – ca 10 miljarder kronor – varav Gemenskapen bidrar med ena hälften och deltagande industrier, universitet och andra institutioner med den andra hälften. Programmet indelas i fem huvudområden, vilka är avancerad mikroelektronik, mjukvaruteknologi, avancerad informationsbehandling, kontorssystem och datorintegrerad produktion. Övriga prioriterade områden inom FoU-programmet är bioteknologi, basteknologi, icke-nukleär energi, skydd mot radioaktiv strålning samt stimulans av vetenskapligt samarbete och forskarutbyte. Bland projekten ingår ett fusionsforskningsprogram, i vilket också Sverige och Schweiz deltar.

Ramprogrammet och dess finansiering har slutligt fastställts av Rådet i april 1985.

Planerat ramavtal för forskningssamarbete mellan Sverige och EG

Tankar på ett samarbetsavtal mellan Sverige och EG med sikte på ökat europeiskt industrisamarbete framfördes av statsminister Olof Palme vid hans besök hos EG i februari 1983. Han anförde:

På det tekniskt-vetenskapliga området intar Europa en av de främsta platserna, men våra industrier skulle kunna vara mera konkurrenskraftiga om vi bättre samordnade våra ansträngningar och resurser. Det vore kanske nyttigt att pröva tanken på en ramöverenskommelse för att underlätta en närmare samverkan. Som exempel på särskilt lovande potentiella samarbetsområden vill jag nämna ESPRIT-projektet. Även om det existerar ett nära samarbete mellan Sverige och Gemenskapen i dessa ämnen skulle det kunna utvidgas och fördjupas ytterligare, i båda parterns intressen. Svenska företag önskar i sitt samarbete med företag i Gemenskapen ge sitt fulla bidrag på områden som telekommunikationer, elektronik, informatik etc. Gemensamma företag, forskning och utveckling i samarbete, specialisering och rationell arbetsfördelning mellan europeiska företag är just de recept som ska ge oss sysselsättning och inkomster under de kommande åren. Det finns lyckligtvis inte bara stagnerade industrier, det finns också framtidsindustrier.

Formerna för ett närmare forskningssamarbete mellan Sverige och EG med sikte på ett ökat industriellt samarbete studerades härefter under år 1984 av en gemensamt tillsatt arbetsgrupp. Ett förslag till mandat för EG-kommissionen att formellt förhandla med Sverige (och Schweiz) om ett ramavtal på FoU-området har i början av april 1985 antagits av EG:s Råd. Förhandlingar kommer att inledas inom kort och väntas kunna bli slutförda under sommaren 1985.

Enligt förhandlingsmandatet skall ramavtalet kunna omfatta FoU-samarbete mellan EG och Sverige på alla tänkbara områden. Det skall vara utvecklingsbart. Existerande samarbete noteras. Framtida samarbete skall övervägas i samband med regelbundna möten, där parternas FoU-politik presenteras. Samarbetet kan vidare ske i form av informationsutbyte, koordinering av program och projekt eller genomförande av gemensamma projekt. Formerna för samarbete kan vara gemensamma möten, vetenskapliga besök och utbytesresor, kontakter mellan programansvariga, deltagande i seminarier, symposier etc. och finansiell medverkan i gemensamma forskningsaktiviteter. Enskilda samarbetsavtal inom ramen för avtalet skall slutas separat och villkoren liksom ledning och övervakning fastställas från fall till fall.

Näringsutskottet

Inledande kommentar

Näringsutskottet lämnar i det följande vissa synpunkter på yrkandena i motionen i den ordning de framställs, dvs. först förslaget om ett ramavtal för forskningspolitiskt samarbete mellan Sverige och EG och därefter förslaget om ett motsvarande avtal för industripolitiskt samarbete. Som närmare framgår av den fortsatta framställningen ser näringsutskottet dock ingen klar skiljelinje mellan det forskningspolitiska och – såsom utskottet tolkar motionen – det industripolitiska ramavtal som förslagen i motionen syftar till.

Ramavtal för forskningspolitiskt samarbete

Ett nära, omfattande och varaktigt samarbete med EG eftersträvas sedan länge från svensk sida. Det tar sig uttryck i aktiviteter på vitt skilda områden såväl bilateralt som inom ramen för samarbetet mellan EFTA-länderna och EG. I och med att tullfrihet nu råder för industrivaror på den västeuropeiska marknaden har samarbetet gått in i en ny fas med ökad tonvikt på sådana från näringsutskottets utgångspunkter betydelsefulla områden som avveckling av icke-tariffära handelshinder och samarbete i forsknings- och utvecklingsfrågor.

Ett av förslagen i motion 1984/85: 2405 (m) gäller just forsknings- och utvecklingssamarbete. Förslaget går ut på att ett ramavtal om forskningspolitik skall ingås mellan Sverige och EG. Genom ett sådant avtal skulle en utvidgning av forskningssamarbetet kunna ske, en utvidgning som enligt motionärernas mening är angelägen för att Sverige skall kunna behålla sin ställning som exportinriktad, högteknologisk industrination.

Näringsutskottet delar motionärernas uppfattning att det är värdefullt att Sverige har möjlighet att delta i sådant forsknings- och utvecklingsarbete inom EG som syftar till ökad konkurrenskraft för och profilering av den västeuropeiska industrin inom viktiga framtidssektorer. Sverige borde också kunna ge positiva bidrag i ett samarbete med detta syfte.

Av väsentlig betydelse är det samarbete som etableras direkt mellan svenska företag och företag och institutioner inom EG. En möjlighet för Sverige att inom ramen för ett särskilt samarbetsavtal officiellt delta i EG:s gemensamma forsknings- och utvecklingsprogram kan ses som ett viktigt komplement till och i vissa fall också som en nödvändig förutsättning för detta direkta samarbete. Särskilt gäller detta naturligtvis när villkoren i forskningsprogrammen är så utformade att medverkan från företag i tredje land annars inte är möjlig. Vikten av att ett utvidgat forskningssamarbete med EG kommer till stånd understryks ytterligare av att – som tidigare nämnts – det interna EG-samarbetet i FoU-frågor, särskilt inom områden

som är intressanta från industriell synpunkt, har väsentligt aktiverats under de senaste åren. Ett vidgat forskningssamarbete torde vidare kunna få positiva effekter också på andra områden där ett utökat samarbete är önskvärt för att produktion och handel skall kunna underlättas.

Som har framgått av den inledande redogörelsen är ett ramavtal om forskningssamarbete på väg att träffas mellan Sverige och EG. Intentionerna från svensk sida – sådana de kan utläsas av statsminister Olof Palmes där refererade anförande – är att forskningssamarbetet framför allt skulle ta sikte på ökat europeiskt industrisamarbete. Näringsutskottet ser från sina utgångspunkter positivt på att ett ramavtal med denna inriktning kommer till stånd. Detta ligger, såvitt utskottet kan se, också i linje med önskemålen i motion 1984/85: 2405 (m).

Enligt vad som sägs i motionen borde ett ramavtal om forskningspolitiskt samarbete kunna ge Sverige en automatisk möjlighet att komma med i EG:s samarbetsprojekt. Om samarbetet skall utökas går det inte att ha överläggningar och separata avtal kring varje enskilda samarbetsprojekt på det sätt som nu sker, hävdar motionärerna.

Näringsutskottet vill understryka att en sådan automatisk rätt för Sverige att delta i alla projekt inom EG:s forskningsprogram som motionärerna synes åsyfta rimligen också måste motsvaras av en skyldighet att delta. Mot en sådan ordning kan enligt utskottets mening flera invändningar resas. Det är inte givet att Sverige har behov av, kompetens att tillgoda göra sig eller möjligheter att bidra till forskning inom alla de områden som omfattas av EG:s FoU-program. Det naturliga vore enligt näringsutskottets mening att Sverige engagerade sig i sådana projekt inom detta program där förutsättningar i nu nämnda avscenden i särskild grad föreligger. En automatik av det slag som antyds i motionen borde också förutsätta att Sverige på samma villkor som EG:s medlemsländer fick delta i beslutsprocessen när det gäller att fastställa inriktningen av det gemensamma forskningsprogrammet och villkoren för dess finansiering. Detta torde vara uteslutet.

Enligt näringsutskottets mening ligger det i stället i Sveriges intresse att ett ramavtal om forskningssamarbete ger en plattform för ett utvidgat samarbete vilken inte begränsar förutsättningarna härför eller medför att dessa läses på annat sätt. Riktlinjerna i EG-kommissionens förhandlingsmandat ligger i linje med vad näringsutskottet här har förordat. Det planerade ramavtalet framstår som mycket väsentligt såsom viljeyttring från parternas sida till förmån för en intensifierad forskningssamverkan. Med stöd av detta avtal kan en diskussion upptas om svensk medverkan i konkreta projekt inom t. ex. de områden som angavs i statsminister Olof Palmes anförande och andra för bl. a. den industriella utvecklingen viktiga forskningsområden. Det som här sagts utesluter inte heller att en precisering av prioriterade områden för fortsatta diskussioner sker redan i anslutning till de förhandlingar som inom kort avses bli inledda.

Näringsutskottet vill kort beröra även finansieringen av eventuella gemensamma forskningsprojekt. De anslags- och prioriteringsfrågor som kan aktualiseras kommer regeringen och riksdagen i sedvanlig ordning att få ta ställning till i anslutning till att svenskt deltagande i EG-projekt blir aktuellt. Av betydelse är att planeringen är så långsiktig att medel för ett eventuellt vidgat forskningssamarbete med EG kan beaktas i samband med fastställandet av de treårsramar för anslagen till forskning som numera regelmässigt läggs fast av riksdagen. Som påpekades i proposition 1983/84: 107 om forskning (s. 26) torde ett vidgat svenskt FoU-samarbete med EG kräva ett ökat engagemang såväl från statliga organ som från industrin för att skapa de förutsättningar som fordras för ett främgångsrikt resultat på lång sikt. Framställningen i det föregående ger vid handen att EG-projekten kan ha en uppläggning motsvarande den som i Sverige tillämpas av styrelsen för teknisk utveckling, med finansiering såväl via EG-budgeten som från institutioner och företag.

Näringsutskottet vill också något beröra det samarbete som inom ramen för COST sedan år 1971 är etablerat mellan EG och för närvarande nio utanförstående europeiska länder, däribland Sverige, avseende tillämpad forskning och tekniskt utvecklingsarbete. Samarbetet sker inom tio ämnesområden: datateknik, teleteknik, transportväsen, havsfrågor, materialteknik, miljövård, meteorologi, jordbruksforskning, livsmedelsteknologi och socialteknologi. För närvarande pågår ett drygt trettioåtal projekt med svenskt deltagande. COST-projekten rör i de flesta fall problem av allmänt samhällsligt intresse och är normalt – av konkurrensskäl – av den karaktären att de inte engagerar den privata industrin utan närmast offentliga institut och forskningsorgan. Det finns ingen gemensam budget för COST-projekten. Samarbetet går ut på att länderna ställer sina egna forskningsresultat på projektområdena till övriga deltagares förfogande.

Enligt vad utskottet har inhämtat pågår för närvarande ett erfarenhetsutbyte avseende COST-samarbetet. Från svensk sida har därvid getts uttryck för en positiv inställning till en fortsatt utveckling av detta. En sådan är enligt näringsutskottets mening värdefull. Flera av de aktuella samarbetsområdena är viktiga för den industriella utvecklingen. Av betydelse från näringsutskottets utgångspunkter är också de möjligheter till standardisering, harmonisering och samordning inom områden såsom t. ex. data-, el- och teleteknik som samarbetet inom COST har visat sig kunna erbjuda. En fortsatt utveckling i denna riktning är av värde för att produktion och internationell handel skall kunna underlättas.

Rådets principbeslut om ett ramprogram för FoU-verksamheten i Gemenskapen ändrade förutsättningarna för EG:s deltagande i COST-samarbetet. EG kunde i fortsättningen förväntas delta endast i sådana COST-projekt som låg i linje med ramprogrammets inriktning. Vidare skulle industriellt intressanta projekt i större omfattning bedrivas inom ramen för

interna EG-program. Tredjeländers anslutning till dessa program skulle övervägas från fall till fall och först sedan EG internt hade fastställt resp. program.

Det senast anförda stärker ytterligare skälen för en överenskommelse om forskningssamarbete av det slag som är på väg att träffas.

Ramavtal för industripolitiskt samarbete

Det är enligt motionärerna angeläget att ett ramavtal mellan Sverige och EG eftersträvas också på det industripolitiska området. Ramavtalet skulle syfta till att möjliggöra för Sverige och svensk industri att så fullständigt som möjligt delta i EG:s industripolitiska program. Som ett viktigt exempel på industripolitiska satsningar inom EG nämns ESPRIT. I övrigt definieras samarbetsområdet för det tilltänkta ramavtalet om industripolitik inte närmare. Näringsutskottet vill mot denna bakgrund anförda följande.

Det industripolitiska samarbete som nu äger rum inom EG omfattar en rad olika frågor, t. ex. bevakning av eller särskilda program för problembranscher, statliga stödåtgärder och allmänna företagsfrämjande åtgärder. I sådana frågor finns sedan länge ett informellt erfarenhetsutbyte och samarbete också mellan Sverige och EG. Det sker bl. a. inom ramen för möten med den s. k. blandade kommissionen, i expert- och samrådsgrupper och i kontakter mellan den svenska EG-delegationen i Bryssel och EG-kommissionens tjänstemän. Såväl mera övergripande industripolitiska frågor som branschspecifika frågor avseende t. ex. papper och stål tas upp till diskussion inom ramen för detta icke formaliserade samarbete. Sverige har uttryckt intresse för att ytterligare branscher, såsom data, elektronik och telekommunikationer, skulle inbegripas i dessa diskussioner.

Enligt näringsutskottets mening kan ett erfarenhetsutbyte med EG i industripolitiska frågor av här berört slag vara värdefullt. Någon anledning att ge detta samarbete en organisatorisk ram i form av ett särskilt avtal föreligger emellertid enligt utskottets mening inte. Såväl i sak som vad avser formerna synes det nuvarande informella samarbetet i industripolitiska frågor av traditionellt slag fungera tillfredsställande.

Emellertid torde motionen kunna tolkas så att det industripolitiska samarbete med EG som eftersträvas gäller strategiska satsningar för industriell utveckling snarare än EG:s industripolitiska samarbetsprogram i vidare bemärkelse. Som nyss nämndes framhåller motionärerna särskilt ESPRIT. Näringsutskottet finner emellertid att detta väsentligen har karaktär av forsknings- och utvecklingsprojekt. Det skulle då närmast aktualiseras som projekt inom ramen för det forskningssamarbete som har berörts i föregående avsnitt.

Gränserna mellan industriinriktad forskningspolitik och forskningsinriktad industripolitik är självfallet inte alltid klara. Huruvida ett utvecklingsprogram på ett visst område skall hänföras till det ena eller det andra av de

två politikområdena är emellertid i det sammanhang som här diskuteras av mindre betydelse. Det väsentliga är syftet med projekten och med det samarbete som byggs upp kring dessa.

Ett av syftena från svensk sida med det nu planerade ramavtalet om FoU-samarbete är att ett utökat europeiskt industrisamarbete inom viktiga framtidssektorer skall komma till stånd. Sett mot denna bakgrund utgör det i motionen nämnda ESPRIT ett exempel på ett möjligt och enligt näringsutskottets mening viktigt samarbetsområde som skulle kunna rymmas inom ramen för ett sådant avtal. Som har framgått av det föregående nämndes också detta projekt särskilt i statsminister Olof Palmes tal vid besöket hos EG i februari 1983.

Med utgångspunkt i det som nu sagts och med hänsyn till den breda täckning som det planerade avtalet om FoU-samarbete har, finner näringsutskottet att något särskilt avtal om industripolitik mellan Sverige och EG inte behövs för att ett samarbete mellan parterna i utvecklingsprojekt av den typ som äsytas i motionen skall kunna komma till stånd. Sådana projekt bör naturligen kunna aktualiseras inom ramen för det planerade ramavtalet för forskningspolitiskt samarbete. Om det i förlängningen av samarbetsprojekt inom FoU-avtalets ram skulle finnas utvecklingsfrågor av industripolitisk karaktär som aktualiserar gemensamma eller samordnade insatser borde diskussioner också härom kunna tas upp inom ramen för FoU-samarbetet utan stöd i ett särskilt avtal om industripolitik.

Stockholm den 2 maj 1985

På näringsutskottets vägnar
NILS ERIK WÅÅG

Närvarande: Nils Erik Wååg (s), Tage Sundkvist (c), Staffan Burenstam Linder (m)*, Gunnar Nilsson i Stockholm (s), Lilly Hansson (s), Erik Hovhammar (m), Lennart Pettersson (s), Sten Svensson (m), Wivi-Anne Radesjö (s), Karl-Erik Häll (s), Christer Eirefelt (fp), Per-Richard Molén (m)**, Sivert Andersson (s), Ivar Franzén (c) och Lars Ahlström (m).

* Avsnittet Ramavtal för industripolitiskt samarbete.

** Utom avsnittet Ramavtal för industripolitiskt samarbete.

Avvikande meningar

1. Ramavtal för forskningspolitiskt samarbete

Erik Hovhammar, Sten Svensson, Per-Richard Molén och Lars Ahlström (alla m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Ramavtal för forskningspolitiskt samarbete – som börjar med "Näringsutskottet delar" och slutar med "att träffas" bort ha följande lydelse:

För att en positiv ekonomisk utveckling skall bli möjlig i framtiden måste Sverige, som framhålls i motion 1984/85: 2405 (m), förbli en exportinriktad, högteknologisk industrination. Näringsutskottet delar motionärernas uppfattning att en viktig förutsättning härför är att svensk industri ges full möjlighet att tillvarata de fördelar som en västeuropeisk "hemmamarknad" utgör. Svensk industri måste också delta i olika former av transnationellt samarbete på forsknings-, utvecklings- och tillverkningsområdena. Särskilt för företag inom högteknologiområden, såsom t. ex. informations-teknologi, bioteknologi och telekommunikationer, är behovet av sådant samarbete i omedelbar närhet till en gemensam västeuropeisk marknad angeläget. Näringsutskottet vill i detta sammanhang erinra om de positiva erfarenheterna av hittillsvarande forskningssamarbete med EG inom ramen för COST och det gemensamma europeiska fusionsforskningsprogrammet.

Några utmärkande drag för EG:s forskningspolitik under de senaste åren har varit följande. Satsningarna på gemensamma forskningsprojekt har ökat kraftigt. Ett ramprogram för forskning och utveckling under perioden 1985–1988/89 har lagts fast. Det samarbete som EG sedan länge har bedrivit med ett antal utanförstående länder inom ramen för COST har tunnats ut genom EG:s beslut att industriellt intressanta forskningsprojekt i ökad utsträckning skall drivas som interna program. Villkoren för industrins medverkan i EG:s gemensamma forskningssatsningar har vidare i en del fall utformats så att företag i tredje land är uteslagna från deltagande. Ett av de för närvarande viktigaste exemplen på strategiska forskningsprojekt inom EG som är förenade med villkor av detta slag är ESPRIT, vilket har beskrivits i det föregående. För att ett företag skall få vara med i detta projekt krävs att företaget har produktion inom EG, att det bedriver FoU-verksamhet inom EG och att forskningsresultaten kommer produktion inom EG till del. Med denna inriktning av EG:s forskningspolitik finns risk för att svenska företag flyttar sin verksamhet utomlands för att därigenom få möjlighet att delta i det industriellt viktiga utvecklingsarbetet inom EG.

Mot den bakgrund som nu har angetts ansluter sig näringsutskottet till uttalandet i motion 1984/85: 2405 (m) att det är av utomordentligt stor betydelse att Sveriges forskningssamarbete med EG utvidgas och att Sverige därvid på ett så allsidigt och fullständigt sätt som möjligt deltar i EG:s

gemensamma satsningar på industriell forskning och utveckling inom viktiga framtidssektorer. Utskottet stöder också motionärernas förslag att ett ramavtal om forskningspolitik i detta syfte skall ingås mellan Sverige och EG.

Ett ramavtal om forskningssamarbete mellan Sverige och EG är, som framgår av den inledande redovisningen, på väg att träffas. Med hänsyn till det som nyss sagts finner näringsutskottet detta värdefullt. Emellertid synes de riktlinjer som har givits inför EG-kommissionens förhandlingar med Sverige inte ge utrymme för den nära och självklara anknytning av Sverige till EG:s gemensamma forskningssatsningar som förespråkas i motion 1984/85: 2405 (m) och som även näringsutskottet finner önskvärd. Ett ramavtal av nu skisserat slag kan ha betydelse som pådrivande kraft för beslut om forskningssamarbete i olika konkreta frågor, men det har enligt utskottets mening inte den utformning som behövs för att svensk medverkan i EG:s strategiska forskning skall garanteras på det sätt som är önskvärt. Ett mera ambitiöst avtal än det som nu diskuteras bör därför eftersträvas. Att det avtal som kan komma att träffas redan i sommar inte kan anses vara tillfyllest framgår av statsminister Olof Palmes uttalande i samband med hans besök hos EG i februari 1983. Uttalandet har redovisats i det föregående. Han anförde bl. a. att svenska företag i sitt samarbete med EG önskar "ge sitt fulla bidrag på områden som telekommunikationer, elektronik, informatik etc." ESPRIT omnämndes vidare särskilt som exempel på speciellt lovande potentiella samarbetsområden. Det nu aktuella avtalet motsvarar inte dessa krav.

Enligt näringsutskottets mening bör förhandlingarna om ett forskningsavtal med EG inriktas på att få till stånd ett avtal som, i enlighet med vad som sägs i motion 1984/85: 2405 (m), medger att Sverige verkligen bereds möjlighet att komma med i de olika EG-samarbetsprojekt som initieras.

Ett deltagande från svensk sida i EG:s forskningsprogram kommer att ställa krav på finansiell medverkan från såväl statens som olika intressenters sida. Svenska företag får inom ramen för de konkreta projekten i den utsträckning de önskar anmäla sitt intresse av att delta på föreskrivna villkor.

Det fortsatta arbetet på att söka uppnå ett ramavtal om forskningssamarbete av den innebörd som utskottet här har förordat bör bedrivas i nära samarbete med de svenska företag som kan ha intresse av att delta i EG:s forskningsprogram.

2. Ramavtal för forskningspolitiskt samarbete

Tage Sundkvist (c) och Ivar Franzén (c) anser att den del av yttrandet – under rubriken Ramavtal för forskningspolitiskt samarbete – som börjar med "Näringsutskottet delar" och slutar med "att träffas" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av ett vidgat samarbete med EG i forskningsfrågor som är av betydelse bl. a. för den industriella utvecklingen. Eftersom Sverige är ett litet land med begränsade forskningsresurser som måste utnyttjas effektivt anser utskottet det naturligt att ett samarbete i första hand kommer till stånd på sådana områden där Sverige ligger väl framme i fråga om kunskaper och kapacitet för industriell vidareutveckling. Det är på sådana områden som utbytet av ett forskningssamarbete med EG blir störst för bägge parter. Avtal om forskningssamarbete bör därför träffas från fall till fall.

Det nu sagda innebär att näringsutskottet inte ansluter sig till motionärernas förslag om ett ramavtal för forskningspolitiskt samarbete med EG som ger en automatisk möjlighet – och därmed sannolikt skyldighet – att komma med i EG:s gemensamma forskningsprojekt. Ett ramavtal av det allmänna slag som, enligt vad som har sagts i det föregående, nu är på väg att träffas mellan EG och Sverige om forskningssamarbete kommer knappast att underlätta ett utvidgat forskningssamarbete i de former som näringsutskottet här förordar och är därför inte särskilt meningsfullt. Sedan ett utvidgat forskningssamarbete med den av utskottet angivna uppläggningsen väl har kommit till stånd får erfarenheterna visa om någon form av övergripande avtal för samarbetet behövs.

3. Ramavtal för industripolitiskt samarbete

Staffan Burenstam Linder, Erik Hovhammar, Sten Svensson och Lars Ahlström (alla m) anser att den del av yttrandet – under rubriken Ramavtal för industripolitiskt samarbete – som börjar med "Ett av" och slutar med "om industripolitik" bort ha följande lydelse:

Det ramavtal för FoU-samarbete som föreslås i motion 1984/85: 2405 (m) och som näringsutskottet nyss har ställt sig positivt till syftar till att Sverige och svensk industri skall få delta i EG:s forsknings- och utvecklingsarbete inom viktiga framtidssektorer för industrin. Det i motionen nämnda ESPRIT är ett av de viktiga projekten för svenskt deltagande inom ramen för ett sådant forskningsavtal. Under förutsättning att också andra projekt av den typen kan aktualiseras för samarbete inom denna ram finner näringsutskottet att något särskilt avtal om industripolitik mellan Sverige och EG inte behövs för att syftet med motionärernas förslag skall nås. Utskottet utgår också från att parterna inom ramen för ett samarbetsavtal om forskning och utveckling skall kunna diskutera även andra frågor av

betydelse för ett utökat europeiskt industrisamarbete, t. ex. åtgärder som ger en gynnsam miljö för företagandet och stimulerar utvecklingen av konkurrenskraftiga företag både inom och över nationsgränserna.

4. Ramavtal för industripolitiskt samarbete

Tage Sundkvist (c) och Ivar Franzén (c) anser att den del av yttrandet – under rubriken Ramavtal för industripolitiskt samarbete – som börjar med "Ett av" och slutar med "om industripolitik" bort ha följande lydelse:

Näringsutskottet har nyss uttalat sig för ett utvidgat forskningssamarbete med EG, efter särskild överenskommelse mellan parterna från fall till fall, i bl. a. frågor av betydelse för den industriella utvecklingen. Vid en sådan uppläggning av samarbetet finner utskottet att ett särskilt avtal om industripolitik mellan Sverige och EG inte behövs för att de grundläggande syftena med motionen skall nås.